

ita tu ex ipfis oblocutionibus & obtreptionibus populi novum zelum concipe & contra vitia detona. Discretionis tamen non oblivifcere, ne dum nares emungere cupis, fanguinem elicias! non fine myfterio facri praedicatoris falli comparantur; ficut enim fal in fe continet una ignis & aequae elementum, ita facer praedicator una habere fervorem & lenitatem, atque fcire debet, quomodo modo illum, modo hanc, modo utrumque pro diverfitate temporis, ac personarum adhibere debeat. Uterius eft, quod Mundus nos odit habere, quia ejus affectum profusa, quam pratendit, liberalitate mercari nec postquam nec volumus, tu, mi Sacerdos, fummpere cura, ut proventus, Ecclesiasticos juxta Canonicas functiones prudenter difpenfes, femperque cordi impreffa habe verba S. Bernardi, ep. 2. ad Fulcon. quae in favore Ecclesiasticum & pauperum eloquitur: *Clamant nudi & clamant famelici, conqueuntur & dicunt, nostrum est, quod effunditis, id nobis crueturum subtrahitur, quod unquam expenditis.* Denique eft, quod Mundus nos odit habere, quod putet esse delicias, divitibus, vitis, luxui & luxuria deditos, tu, mi Sacerdos, vince in bono malam, & imitate manufactorem Christi, qui nostri amore homo nequiffimus & populi seductor audire, ac condemnari non detestavit, praecipue autem fude, ut per inculpant vitam, sanctamque conversationem falia mundi diftamina ac deceptionem corriges & amendes. Verum quidem est, quod a plebe modicum adfirationem reportemus: sed quibus culpa? non alia quam nostra; si enim in re Divina foecordes ac tepidi, in recreationibus & delictis immoderati, in commestationibus intemperantes, in conversatione hominum difoluti appareamus, quid miramur, quod illi, quorum oculi in nos tanquam vitae suae regulam collinant, conceptam de nobis adfirationem vel ex integro, vel faltem ex parte amittant? Veniat huc ad nos Mercatorum aliquis, qui mira magnitudinis margaritam nobis exhibens, eam super aurum, argentum, & omnes mundi divitias dilaudet & extollat. Miramur margaritam, cum ecce! Mercator illam in furdidam lacunam projicit. Quid hoc rei? oblitiffimus, mutatoque judicio dicimus, pretium margaritae, quod mercator potius cum jactantia, quam cum veritate extulit, non fuisse tantum; alias fieri non potuiffet, ut in furdidam lacunam proferretur. Eundem in sensum judicant mundani de Sacerdotio; audiunt quidem a nobis, quod illud Regum, principum, & Angelorum dignitatem praecellit; verum cum secus oculis vident quam auribus audiunt, volo dicere, cum experiantur, esse Sacerdotium nonneminem, qui pretiosam hanc margaritam in lacunam projicit, id est, qui in popolis, in tabernis vinaris, in nuptiarum solemnitatibus, convivis, in lufibus, in rixis & alicatio-nibus publico versetur, aut nobilibus supra mensam histricionem agat; tunc enim vero arbitrantur, & dicunt, Sacerdotium non esse adeo

estimabile, quam verbis depraedicator. O Domini Sacerdotes, simus cauti, circumfpecti, & solliciti ad adificationem populorum, moremque geramus Apostolo, (Tit. 1.) qui vult Sacerdotem sine crimine esse, non superbum, non iracundum, non violentum, non perculforem, non turpis lucri cupidam; sed hospitalem, benignum, sobrium, iustum, sanctum, continentem, & potentem exhortari in doctrina sana. Oh Sacerdotum exemplar S. Martine, exor nos bis a Deo gratiam, ut has Apostoli regulas expleamus! Oh si id fiet, totus mundus converteretur. Amen.

In Feflo S. Catharinae Virginis & Martyris.

CONCEPTUS XXXIV.

De necessitate Penitentiae ad placandum Deum, qui peccata nostra calamitate famis & penuria punire velle videtur.

Quod si audire nolueris vocem Domini, -- mittet Dominus super te famem &c. Deut. 28.

Sicut Jonas tempestatem, ita calamitatis famis causa sunt nostra peccata, qua Deus, licet longanimitas sit tandem quasi vi coactus punire.

Tempore, quo Rex Jeroboam in Judaea, & Sardanapalus in Assyria sceptrum tenebat, in Joppen maritimo Judaeopopulo, quod hodie Jaffa dicitur, navigium omni mercatorum genere onustum et portu solvit, in Tarsis Cilicia urbem iter facturum, (S. August. l. 18. de Civit. Dei c. 17. *Abulensis* l. 4. Reg. c. 9. 3.) sed infortunato vento; cum enim navis medium mare tenuit, invalescente vento tam terribilis tempesta coorta est, ut nave meta naufragii ad alleviendam navim pretiosas merces & vasa in undas evacuarint: visum est ex manifestis indicis, hanc navim caelo exeam, & ideo pereundum periculo obnoxiam esse: tunc omnes oblitescere, & in causam tanti mali indagare coeperunt: misere fortes pro more illius temporis, & ecce! fors cecidit supra virum nomine Jonam in infima carina latentem, & metu trepidantem. (Jon. 1.) Hanc examinant quis? unde? quo? consperiantque esse prophetam, qui a Deo in Ninivem missus, uteretur urbi exitium denunciarere, contra praecipium Domini averso cursu in Paffis tenderet: illum ergo irati Numinis, & totius infortunium causam agnoscentes in undas eiecerunt, & tunc per lago ad malitiam redacto iter fuit felicitate consecerunt. Oh quam consulto egerunt navate, quod malo suo remedium dari in ejus causam & originem indagant! alias forsitan omnibus in tempestate perendum fuisset! Oh mei Christiani quid dicam? Amantissima Patria nostra videtur huic navigio simillima! Oh quam luctuosa tempestate jactatur! obivimus rigidissimam fere octo mensium hyemem, astra fere

fere tota fuit frigida & sterilis, fruges agrorum, pratorum & arborum e dimidio perierunt, pecudes fame & morbis copiose occubuerunt, jam iterum praturae pruinae, & glaciales procellae feminibus nocent, terram sterilem reddunt, in arboribus & pagis familiae quam plurimae ad incitas rediguntur, crescit quotidie tam mendicantium multitudo, quam annonae, & victualium caritas, fames praeforibus est: cheu! elementa omnia ipsunquae calum videtur nobis indignari, & quod malorum omnium coronis est, jam Augustissimo Patriae nostrae Praes inasperata morte e vivis sublato, ex omni parte impendent bella, nemo est, qui nos defendat, deficit equoriam, deficit equoriam, & nullum Germanum Imperium vergat in ruinam!

2. Trophoeis. Dicite, quis est ille Jonas qui patriae felicitatem evertit? quanam est causa tantorum malorum, cum dicat Job, *Nihil in terra sine causa fit* id etenim praesenti sermone discutiemus, non alium in finem, quam ut opportuna malo remedia adhibeamus, praesertim cum Reverendissimo nostro ac Serenissimo Principe ac Episcopo pro eo, quo erga nos fertur, amore, omnibus animarum Pastorem discrete praecipere, ut populum ad penitentiam, publicaque comprecationes pro placanda Numinis ira energice hortentur, ac animarent. Eja expurgemini peccatores, qui cum stitit Virginius dormitis, & dormitatis, excitati lethargum! Favete!

3. Conspiratione. Quid opus est inquirere in causam nostrae calamitatis, quae aperte in propalato est? causa nostrae calamitatis est in tempestiva hyems, continuum frigus, quotidiana pruina, nives, glacies, tumultuosi ventus, naturae ordini repugnans tempesta, atque demum consequens ex his omnibus terrae sterilitas! Quisquis ita sentis, loqueris quidem ut bonus Philolophus, nondum autem ut bonus Christianus; redit enim quaestio, quis corrupti naturae ordinem? Nempe Deus qui creaturis, qui inimicis syderum influxibus utitur ad castigandum humanum genus. *Ego adsi vobis indigentiam panum in omnibus locis vestris, ait Deus ipse per Prophetam (Amos 4.) Ego non calum fortuitus! Ego, non elementa & syderum hostilis influxus! Ego id feci ex summa sapientia, providentia, & aequitate! Ego Pater vester hoc malum vobis ingratis filiis irrogavi! Ego vobis, quia & beneficia, & mitas meas diu contempnivi habuistis. Etenim Deus est causa efficiens hujus mali! Dein ulterius quaeritur, quis Deum optimum maximum ad iracundiam contra nos concitavit? Respondet tota scriptura, respondent omnes sancti Patres, respondent concionatores in cathedra, respondent Confessarii in sacris tribunalibus, caulas, quae Deum ad iracundiam, & ad indignandam populo calamitates commoverent, esse unice nostra peccata! Legatur solum vigesimum octavum Deuteronomii caput, & in-*

venietur, Deum tot sagittis statuisse persequi hoc peccati monstrum, quot possibilia sunt in mundo mala. Si audire nolueris vocem Domini Dei tui, ait ibi facer tejus, ut custodias, & facias omnia mandata eius, percutiet te Dominus morbis, fame, & egestate, ardore, & aestu, acre corrupto & rubigine: Maledictus eris in civitate, maledictus in agro, maledictum horreum tuum, maledicta reliquiae tuae. Tradet te Dominus corruentem ante hostes tuos in derelictionem & contemptum. Omnes itae maledictiones venient super te, & conterant, unguibusque apprehendem tenebunt, donec infat te tigris, dum te dilanent. Peccatum est ille Jonas, qui omnium malorum tempestatem in nos concitat.

4. Jam cogita, mi Christiane, num mirum esse possit, quod a Domino Deo penuria & rerum egestate puniamur, cum in mundo omnis generis peccata plenis furis dominentur? quid aliud invenitur in Principum palatiis quam superbia & fastus? quid in aulicorum & nobilium castellis, quam vita Epicuriae & Macchiavellicae? quid in Senatorum & Judicum curiis quam injulitia, & pauperum oppressiones? quid in militum castris quam juramenta & blasphemiae? quid in templis, quam dissoluti mores & irreverentiae? quid in ipsorum tabernis quam fraudes & deceptiones? quid in omni populo, quam insipientium luxuria seclus, quo omnis caro corrumpit viam suam? Quae ex quibus indicis olim Aegyptius Joseph septennem famem vastificatus est? *conspiraatio est famis: omnis terra!* (Gen. 41.) Dices quidem, indicia laiffe septem macilentos boves, quos Pharao Rex in somnio conspexit: verum Sanctus Ambrosius ap. Barz. serm. 65. n. 14. tenet contrarium, asseritque, signum venturae famis fuisse septem pingues, qui in opimis palcis puleciant; ex illa enim frugum abundantia, qua integro septennio omnis terra affluerebat, nata est peccantissima hominum luxuries, qua deum in secularem penam, luctuosam famem parturivit. Dilectissimi! nonne benignissimus Deus ab aliquot annis anxia in nos luit profuae liberalis, atque pinguis medes, ac fructuum ubertatem nobis concessit? quomodo usi sumus his Dei donis; pessime, ingratisime! tanta fuit mundi perverfitas, tam frequens mandatorum transgressio, tanta in commestationibus & confortis immoediate, tanta in pudendis familiaritatibus proccacia, tanta in juvenibus peccandi licentia, tam scandalosa denique in dictis & factis impudentia, ut turpissimum luxuriae scelus, vix amplius probum fuerit habitum, & ex hac ipsa morum corruptela sacri oratores, & concionarij arbitri jam dudum Dei vindictam, gravissimaeque calamitates praedixerint.

5. Plus dico! Dominum Deum non ita ad vindictam provocant haec peccata, quam post

peccata in solens quadam securitas & impoenitentia. Explico! cum Patriarcha Moyles in monte cum Deo versaretur, & interim populus in valle grande idololatricam peccatum commisit, dixit Deus ad Moysem: *Vade, descende, peccavit populus tuus. Adverte!* populus tuus, peccavit, Deus, non jam meus! tunc enimvero Moyles in gena prociudis ardentissimis precibus Deum exoravit, ut peccati veniam populo tribueret. Postquam vero de monte descendens peccatum, omnesque ejus circumstantias expendit, mox vitulum aureum in pulverem comminuit, & adjuvante Levitarum tribu vigintitria idololatricam millia occidit. *Frangiteque est vitulum, ait fater textus, cecideruntque in die illa quasi viginti tria milia hominum.* Quid hic dicam? quid cogitem? cur Moyles, qui in monte eo commendationibus affectu in populum ferebatur, ut Deum pro illo deprecatus sit, cur in valle adeo ab omni commiseratione alienus apparet, ut sanguinolentam transgressorum stragem edat? Nempe causam insinuat doctrinissimus Rupertus: in monte Moyles idololatricam populi habuit pro peccato fragilitatis, in valle autem comprehendit esse peccatum exquisita malitia: quare? quia *vult vitulum & choros.* Non satis fuit populi perverfitati, quod Deum gravissime offenderit, sed insuper exultabat, tripudabat, & in re pessima abque omni timore Domini sibi ipsi applaudebat. Tunc cogitabat secum Moyles: putavi in monte populum peccasse esse humana infirmitate, sed quia nunc compertio, obfirmatam esse populi malitiam, ideo dignum arbitror mortibus & excidio: *Ceciderunt viginti tria milia.* Verba, quae Rupertus l. 4. in Exod. cap. 27. subnectit, sunt: *Causam populi apud Dominum precibus, causam Dei apud populum gladiis alligavit.* Eheu! quid nobis fiet? peccata, quae olim fragilitatis, & ideo venia digna fuerunt, jam sunt studiose malitia: veniunt peccatores ad sacrum confessionale, & sua scelera eadem impudentiam enarrant, quae eadem committunt, tum ementia emendationis promissione sacram absolutionem eblandiantur: Volo emendari, volo occasionem fugere, volo pudendam familiaritatem renunciare! verum postea tam audacter quam antea in peccata relabuntur, monita Confessorum & conscientiae spernunt, choreas, ebrietates, & damnablem prociandi libertatem non jam in menses, sed annos prorogant, proposita & promissa Deo sancte facta sacrilege frangunt, & demum ita vivunt, ac si a Deo, qui scelerum vindex in caelis regnat, nihil insidit haberent extimendendum. Deum immortalem! qui homicidii aur lazae Majestatis se reum, & apparitorum, militumque turbam contra se emissam esse agnoscat, amens foret, si latari, si dormire, si in publica platea ambulatum ire praesumeret, & vilis homuncio, qui sceleribus suis lazae Divinae Majestatis se reum fecit, ridere, chorizare, latari & turpissimam suam lasciviam assuetudi-

nem in menses & annos producere aude! haec certe securitas, quae Dei iram vel non curat, vel contemnit, ita Deum irrat, ut gladium justitiae stringens eodem furore, quo Moyles, contra populum laze decernat: *Ceciderunt viginti tria milia.* An ergo nemo est e Superioribus, qui publicam peccandi licentiam coartent? Recte monet!

6. Necdum peccado ab hac figura scripturae sicca! quare? an non, dum Moyles in monte absuit, interim Aaron ejus frater in caelis remansit? Remansit! an peccatum populi frivola, & vidit? Scivit & vidit! an non se pro muneri sui obligatione opposuit? Non se opposuit? Et quare non? Percipite rationem! cum populus diuturnam Moylis absentiam perstavit, in solitudine amplius morari nollet, venerunt ad Aaronem petentes, (*Exod. 32.*) *Fac nobis Deos, qui nos praecedant.* Quid Aaron ad ista? sine omni contradictione repositit, praecepit populo, ut sibi in aureas & monilia aurea uxorum, filiarum, & filiorum afferrent. Id ubi populus praestitit, mox fuis ipse manibus idolum illis opere fulorio confavit. Non capio! res plena est mysteriis! cur enim Israelita, postquam idololatrate, & a Deo impie recedere decreverunt, non ipsi sibi idolum consecraverunt? cur hanc impietatem Aaron obtrulerunt? *Fac nobis Deos!* an ille forsitan erat artis fulorie peritus? Non hac fuit ratio, sed alia, quam evaditissimum quidam Verbi Divini Praeco (*Barz. ferm. 64. n. 18.*) indicat: Aaron in absentia Moyles erat Dux & Superior populi; cogitavit ergo populus consistere idolum eisdem gravissimis supplicis dignissimum: verum si Aaroni persuadeamus, ut ille delicti complex, & auctor esse consentiat, non poterit a nobis poenas, quas ipse promeruit, exigere. Advertitis, quid dictum velim? Nimirum hoc malorum nostrorum Colophon est, quod ii, qui ex officio tenentur compescere scelera, taceant, dormiant, coniveant: quare autem tacent? quare dormiunt? quare conivent? quia Aarones sunt, id est, eorumdem criminum vel complices vel primipili. Est aliquis Praeco in pago, est pater-familias in domo qui suspensa consortia, & pudenda commercia perbene novit, nec tamen verbulo, multo minus verbere castigat: quare non? quia idem idolum vel olim adoravit, vel hodieum adorat. Illi denique vindictam Dei una cum subditis suis poenter provocat, & promoveat. Sed iis dicitur, qui cleemosynae inopes adiuvant, qui iniurias Dei amare consequunt, qui luxuriam scelus carnis pejus & angue averfantur, qui praecpta Dei sollicito custodiunt, nonne hi Numinis iram avertere, & placare debent? Hac obsecro est S. Augustini: enarrat publicas calamitates ac plagas, quibus tempore Gothorum Urbis Romana, totaque Italia gravissime fuit afflicta: dein quaerit, cur permittere Deo

Deo homines etiam probi ac innocentes eidem ruina fuerint involuti? respondetque, justissime id factum fuisse: Quamquam enim eorum scelera propter quae Deus Romanam, Italiam, quae flagellare decrevit, complices non fuerint; tamen illidem bellis, fame, ac peste puniti sunt, quia impios, inter quos vixerant, corrigere & emendare neglexerunt, ad quod vel ex justitia vel ex charitate tenebantur. Verba Augustini l. 1. de civ. Dei c. q. sunt: *Plerumque ab eis accidit, admonentibus & corrigendis dissimulatur laborum.* Quid prodest nonnallos hominum esse a superbia, ab avaritia, a luxuria, alicuique sceleribus profus alienos, si tamen Dei gloriam non zelant, qui infronite peccatorum impudentia se non opponunt, idque vel ex respectu humano, vel ex metu laboris, vel ex negligentia, vel ex motivo mere temporali, non est mirum deinde, quod impia scelera velut solium in agro, qui nunquam purgatus, invalescant, & demum mentura completa Dei iracundia ingruat?

7. Dico: *Maesura completa,* ut responsum habebis, mihi peccator, ad praesumptivam tuam jactantiam, verbis impiorum nonnunquam inquantis: *Peccavi, & quid accidit mihi triste?* (*Eccl. 5.*) quamquam enim ad blasphemias necdum mutatus, ad impuros aspectus necdum cecus, ad pudenda facinora necdum claudus factus, aut morte repentina abreptus sis, lege tamen, lege, quid facer contextus statim subnectat: *Altissimus est patiens redditor.* Audis? est patiens redditor! licet enim in eo sensu Deus possit vocari creditor, quo ab ingrato peccatore offensus illius poenitentiam mira longinuitate expectat; tamen cum peccator poenitentiam agere negligit, Deus fit illius debitor: quid ergo debet? Respondet subtilis Scotus in 4. Dilt. 22. n. 3. *Existens in peccato mortali nullus vir est Deus debitor, nisi poena.* Ergo Deus est debitor peccatoris? omnino, & quidem patiens, id est, longanimis ac tardus debitor. Quis est longanimis debitor? ille, ait doctissimus Aretius ap. Barz. ferm. 64. n. 1. *qui licet multis citationibus & exactionibus coactus, vix tandem solvit.* Est forte civium aliquis, cui vicinus mille aureos debet, ad quorum solutionem in certum tempus se scripto obligavit: adveniente tempore cum debitum expungere non vult, quid fit? monetur, urgetur, & ille indacias petit: elapso iterum solutionis termino, negat se esse domi: alia vice creditoris oculos legit, alia vice impossibilitatem & mille excusationes obtendit. Tandem creditor ludificari se sentiens debitorem apud judicem accusat, a quo ille nolens, & quasi invidus ad praestandam solutionem compellitur. Talis patiens, seu longanimis redditor Deus est: quid non agit importunus peccator ut illi poenam extorqueat? nihilominus Deus, quia misericors est, de die in diem, de mense in mensem, de anno in annum poenam prorogat: tandem quia peccator semper in deterius ruit, & Deum qua-

si ad justitiam Divinam desert, invidus & veniendi nolens stringit gladium. O mi peccator, Deus optimus maximus praesenti sterilitatis & famis calamitate te punit, sed calum & terra testes sunt, quod non lubens id faciat, sed scelera tuorum importunitate provocatus, & quasi coactus. Noli tibi ipsi blandiri: Peccavi, & quid accidit mihi triste? Deus patiens est redditor: punit completa peccatorum mensura, punit propter importunitatem tuam. Ita quondam in caelis, ut ita dicam, dormit: sed clamor Sodomorum tandem multiplicatus est, donec quasi a somno excitatus, in sceleratam gentem furorem suum effuderit (*Gen. 18.*).

8. Sodoma caelesti igne exusta est: non autem hanc poenam videtur Deus peccatis nostris statuisse, sed poenam poenitiae & famis. Scis autem, quanta calamitas sit famis? Famis, ait Philo Judaeus l. de Josepho *est verbum, regionum quo moribus gravissimas.* Famis, ait Hiliberthus Ep. 50. est omnium criminum, & crudelitatum nutrix, nihil pudet, modo vivat. Famis, ait S. Ambr. in Pl. 37. est gravius Dei flagellum, quam ipsa mors & quavis alia populorum supplicia, ideo Israelita, cum in deserto fame, & rerum inopia affligi ceperant, toto corde orabat, ut mortui essent in Aegypto: *Uram mortui offensus in terra Aegypti.* Famis denique intolerabilis malum est, quam contagiosa laes, & dolorosissimi morbi: adde ad portam didivitis epulosis, tibi videbitis hominem tam miserum, ut videatur vivum cadaver, jacet ad januam ulceribus & doloribus plenus: interrogare illum, qui malo maxime indolet, & quid boni desideret? Respondet Evangelista: (*Luc. 16.*) *Capillus casuarius de mitis, quae calidius de mensa divitis.* O mi bone Lazare, an non tibi dolent parvula ulcera? an non nuditas & frigus? an non contempnus & societas canum? an non dura, cui incubas, humus? Hae omnia quidem, ait Chrytostomus Homil. de Divit. illum affligunt, sed praeter omnia mala famis: hanc cum considerat, cetera omnia mala, quae partur, pro nihilo reputat. *Non meminit doloris plagarum, sed famis, cupiens susurrari de mitis,* ait S. Chrytostomus. O chara Patria, recogita obsecro infelicitatem earum urbium & regionum, quas tria famis invasit: in urbe Samaria olim mater inventa est, (*4. Reg. 6.*) quae proprium filiorum coxit & comedit. In urbe Jerusalem eoqueque invaluit inopia, non dum quidem eo excrevit tua calamitas, verum cum hodie jamjam timor, & limentatio, & furta, rapinae, & immisericordiae, & desperatio inter homines, praesertim inoperebreferant, quid fiet, si malum crepet, & Dominus Deus peccatis nostris irritatus flagellum flagello, id est, fami bellum, ac hostium irruptionem adjungat?

9. Quid ergo sciendum? an nullum superest remedium? ah! superest utique! O quam facile Deus

Deus propitius fereat, & gladium, quem contra nos arripuit, in vaginam reconderet, si populus Christianus serio salutaribus monitionibus secundare decerneret! verum cum praesenti calamitate, quam Deus ad compescenda scelera, & ad impetum poenitentiam submisit, non emendamus, metuendum est, ne temporali huic malo etiam aeternum succedat. Notate, quid scriptura de Rege Achab enunciat! *Fecit Achab in conspectu Domini super omnia, qui fuerunt ante illum.* (3. Reg. 16.) Ergo Achab inter omnes Reges Juda fuit peccatorum maximus? ita est? sed quare, qua de causa? an quia fuit idololatra? verum etiam Salomon, pluresque alii idola adoraverunt: an quia Naboth vineae possessionem violenter eripuit, sibi que propriam fecit? verum etiam Rex Jeroboam regnum Israelis inique invasit: an quia eidem Naboth non solum vineam, sed & vitam ademittit? verum & Rex Saul octoginta quinque Sacerdotes Domini interfecit. Cur ergo scriptura affirmat, Regem Achab gravius peccasse, quam ceteros omnes, qui fuerunt ante illum? Percipite rationem. Dominus Deus tempore illius trulentam famem in Regno Israel grassari fecit, & tamen Achab hoc supplicio non fuit emendatus: vidit, quod Elias Propheta Domini caelum clausisset, vidit, quod pluvias cohiberit, vidit, quod terram sterilem fecerit, & tamen perrexit esse sceleratus: merito igitur peccatorum pessimus audit, ait S. Ambrosius, in Psalm. 37. quia peccator, qui inter ipsa Dei flagella ad Deum per poenitentiam non rediit: imo quotidie de malo in pejus progreditur, & ipsam Dei poenitentis exaltationem ridet ac contemnit, nil aliud reliquum habet, quam ut post temporale supplicium etiam aeternaliter reproberetur.

igitur poenitentia necessaria est, ut Deus placeat.

10. *Episcopus.* Poenitentia igitur opus est, Christiani mei, poenitentia opus est! Hae unicum est remedium placandi Numinis iram, & averte-nda hanc calamitatem: poenitentia autem in eo consistit, ut magno cum timore Domini, magna cum humilitate, magna cum compunctione agnoscamus, nos jure puniri. Cogitate, quomodo Josephus Aegyptius erga fratres suos, & a quibus in servitutem venditus fuit, se habuerit. Ili tempore famis, quae in Chanaan grassabatur, venerunt in Aegyptum, triticum coempturi. (Gen. 44.) Dedit illis Joseph jam tum Aegypti Praefectus, quod voluere: verum in fidei & poenitentiae probationem praecipit dispensatori domus, ut scyphum aureum, quo Joseph supra mensam utebatur, clam in sacco Benjamin abscondideret. Fecit dispensator quod iustus est, cumque fratres jam spatum itineris confecerant, insecutus illos hares, & raptoresque compellavit excusisque facit, cum scyphus apud Benjamin inventus esset, illos tanquam furti reos ad Praefectum retraxit. Non est facile dictu, quantam animi afflictionem hac super

re commoverant! proidentes in genus humilitati sunt, lacrymati sunt, rogarunt veniam, & se ipsos in mancipium condemnarunt. Tunc enim vero non poterat se ulterius continere Joseph, sed amica vege se agnoscentem praebuit: *Ergo sum Joseph frater vester, illis venditionis crimen benignè remisit, illis intimos recepit, & omnia vitae necessaria liberalissime instruxit.* O Christiani mei, merito affligimur, iuste haec patimur, quia peccavimus in fratrem nostrum, quem illam? Hanc quem sub throno in cruce pendentem aspiciunt! verum si cum timore & tremore, cum humilitate & compunctione reos nos esse fateamur, erit nobis Joseph, qui peccatorum veniam & alimenta dabit. Agite ergo, ac cingimini ad feriam poenitentiam. Cesset ostentia Dei, desinant vanitates, & voluptates saeculi, deponatur vesitium luxus, restituantur male parva, stabilietur pax inter disidentes, atque superiores in communicata, & patres familias in suis domibus vigilent, ut turpes familiaritates, suspecta consortia, & damnable prociandi libertas, atque scandala abrogenentur. Jam non est amplius tempus in choreas, in comotationes, in laticias convolvendi, sed loco horum quilibet voluntarius poenitentias assumat, oret domi cum suis, jejuniis in pane & aqua instituat, pauperibus amore Christi succurrat, Sacramenta frequentet, aliaque sancta opera exerceat, & tunc dico, quod Daniel Nabuchodonosori: *Postquam deus ignoscet delictis tuis!* (Dan. 4.) forsitan optimus Deus, qui prior est ad ignoscendum, quam ad puniendum, hanc quam pra oculis habemus, calamitatem averteat, & annorum reliquias, ut ad nostras necessitates abunde sufficiat, sua benedictione multiplicabit. Amen.

In Festo S. Andreae Apostoli.

CONCEPTUS XXXV.

De gravibus Damnis ac Periculis Animarum, quae ex Peccatis alienis in genere consequuntur.

Erant enim Pifcatores. Math. 4.

Sicut Christus, ita & diabolus habet suos Apostolos, quibus animas pifcantur.

1. **S**ulla alia totius anni dies, certe hodie, na toti mundo est auspiciousissima. Quare? Percipite rationem! Cum Petrus & Andreas in mari Galilaeo piscabantur, atque Jacobus & Joannes ex labore fatigati, dimissis paulisper remis ad quietem se receperant, *respicentes rivas suas.* Ecce! Incarnatus Mundi Redemptor litus obambulans, illos inclamare, nominatim vocare, & ad sui sequendum invitare coepit. Nec mora! illi propetiam neves aquis subducent, scaphas, remos, parentes, patriam, amicos, quia & se ipsos relinquunt, & Christum se-

qua-

quantur: *sicuti sunt cum!* (Math. 4.) Hi sunt Salvatoris amanentis, Spiritus Sancti oracula, & Evangelii Praecones, qui deinde in omnes orbis partes dimissi salvificam fidem in Oriente, in Occidente, in Meridie & Septentrione propagarunt, & innumerabiles animas calo adterunt. Laboravit Andreas in Achaja, Petrus in Italia, Jacobus in Judaea, in Asia, Thomas in India, Mathias in Aethiopia, Philippus in Scythia, Bartholomaeus in Armenia, alii in aliis mundi partibus, & quod bene notandum, ita laborarunt, ut quidquid hodieum in orbe ad Dei gloriam, & animarum salutem boni fit, in Apostolos tanquam fidei fundatores redeundet. Speciatim in nostram Germaniam ubi S. Paulus praedicae creditur, quotiescunque Ecclesia erigitur, quotiescunque peccator convertitur, quotiescunque anima salvatur, id omne quodammodo credit in meritum & gloriam Sancti Gentium Doctoris. Quid autem ad haec infernalis inimicus? patiaturne sibi totas animas eripi? Non patitur! totus in eo est, ut & sibi pifcatorum conducatur, qui fraudulentis rebus capturam praeviant, animalia Christo ereptas orco consignent. Non immerito vocatur a Tertulliano, l. de coron. mir. cap. 3. *Simia opera Dei;* nullus est enim orbis angulus, ubi non pifcatores suos habeat, qui retia tendunt, & innumerabiles animas ilaqueant! Quam sunt isti pifcatores demones? Nolum hic mentionem facere haeresiarum, uti Simonis Magi, Arris, Nestorii, Donati, Eutichetis, Pelagii, & novissimi Calvini & Lutheri, qui pessilenti doctrina orcum animabus repleverunt; sed ut ad scopum meum festinem, dico, pifcatores demonis sunt, qui non solum plurimis sceleribus reatu proprio contractis sese inquinant, sed insuper aliorum facinoros se participes reddunt, & tot animas secum in infernum pertrahunt, quot ansam ruinae spiritalis praeberunt. Paucis omnia! sunt illi, qui peccatis alienis se obnoxios reddant, quibus totas subinde communitates scandalizant. Quid autem sunt peccata aliena? sunt illa, quae licet aliorum manibus operare persiciantur, nobis tamen merito imputantur, utpote ad quae consilio, insinone, irritatione, approbatione, aut quovis alio modo cooperati sumus.

Itaque maxime fit per peccata aliena, quae non minus sunt gravia, quam peccata propria.

2. *Proposio.* Agite Christiani, postquam de peccatis capitalibus haecenus sat iule egimus, jam militiam & indolem peccatorum agnosce- re, eaque fugere studemus. Sunt multi, qui secum cogitant, quid mali facio? sum bonus Christianus, praeccepta Dei & Ecclesiae observo, non juro, non pejero, non blasphemio, non sum luxuriae, non fornicationis, non detractionibus deditus. Mi Bone! quid profunt haec omnia, si careas alienae malitiae participes fieri. Avi-

cula, etsi non toto corpore, sed uno tantum pede capta teneatur, jam in ejus potestate est, qui laqueum tendit: ita & nos, ait Chryso- stomus, Hom. 6. in 2. Tom. etsi non peccatis propriis, tamen alienis in fide diaboli venire possumus. Quapropter, ut hac ex parte cauti esse discamus, perpendamus primo, peccata aliena non esse minus gravia, immo graviora propriis. Secundo, non minus esse periculosa, immo periculosiora propriis. Id quod bipartito discursu jam demonstratum eo. Favete.

S. I.

3. *Confirmatio.* Negari non potest, illa delicta esse gravissima, quae non unam solum animarum copiam in ortum animarum, sed animarum, praecipitant: talia autem sunt peccata aliena, dum ex uno delicto centeni, milleni in scelera pertrahantur, & qui primus scelerum auctor fuit, cum omnibus, & loco omnium puniatur. Stupendum est, & terribile, quod S. Chryso stomus Hom. in concubina. Tom. 4. enunciat: *Si graviter quis peccet, & clam hoc faciat, & neminem scandalizet, minorem dabit panam, quam qui leviter peccaverit, sed cum scandalo multum.* Apertissimum Scripturam.

4. Jeroboam, sicut Regni usurpationem violenter invasit, ita metuebatur, ne subditi ad legitimum Regem Juda, qui Hierosolymis thronum occupabat, cum tempore descenderet. (3. Reg. 12.) Ut igitur subditis, quo flatu temporibus sacrificii & oblationis causa in templum Solimaeum ascendebat, omnes commercium, & familiaritatem cum Hierosolymis praesideret, quid consilii coepit? consilium, quo pejus nec orcus subditis vitulis coactavit aureos illoque subditis publico cultu adorandos propoliit, quia imo sceleratorum antesignanus Divinum honorem vitulis ipse detulit, inquit: Hi sunt Dii, o Israel, qui eduxerunt te de Aegypto. Et vero valerrima perseveritate adfectus est suam iatentum. Neglecto templo, spreto in Hierusalem sacrificiis, *ibant populus ad adorandum vitulum.* En, unum unicum idololatriae exemplum tam virulentum fuit efficacis, ut non modo unam alteramve familiam, sed integrum populum perverterit. Lubet haec Regii peccati gravitatem accuratius ponderare? quamquam pendendum Idolomaniam crimen olim ab eodem populo in deserto perpetratum Dominus Deus serro, serpentibus, & igne iustissime punierit, tamen nunc in Bethel, & in Dan ibi vitulos Rex posuit, in dies, in horas, & fere in momenta sacrificant, & quamvis plura veri Dei beneficia, quam vitae momenta receperint, per summam injuriam a Deo, a quo affectu plus quam paterno conservati sunt, turpiter desiciunt. Jam sic, si Rex perverissimus semel tantum spreto veri Numinis cultu idolo sacrificasset, crimen enorme sine dubio commisit. Quid si in dies singulos tunc illi adolevit? quid si diu noctaque humi prostratus victimas litavit?

vit quanta hæc foret criminum audacia? Et hæc revera commisit? quotquot enim viri, feminae, juvenes & puellæ idololatras coram idolo flectant, tot video Reges Jeroboam profanos: esto quod ille ambulet, epuletur, quieteat, dormiat, aut aliud agat, semper agit id alienis manibus, quod subditi agunt suis, volo dicere semper idolum adorant, & thurificat. Non ego sic loquor, sed S. Chrysostomus, inquit: Hom. 14. *Qui principium præbet, etiam corum, quæ postea sunt, auctor est.* Edic, mi Christiane, an non peccatum alienum terribiliter proflus malitiam complectitur, quod milena & milena alia quasi in immensum posse trahit, quæ peccata omnia in justitia Divini catalogi semper primo auctori ad culpam, & ad poenam annotantur?

5. Dico ad culpam & ad poenam: quæ constans est SS. Patrum assertio; quod Dominus Deus in Damnantis peccatum alienum, quod aliis ruinæ spiritualis ansam præbuerunt, toties novo suppliciorum augmento puniat, quoties corum occasione novum in terris peccatum committitur. Neque hæc assertio auctoritate Scripturæ caret. Dives Epulo, dum infernalibus in flammis cruciabitur, Patrem Magnificum rogavit, ut dignaretur Lazarem e figuro suo in domum Patris ad fratres suos abire, ut moneat incautos, monitorem converteret, *ut et ipsi veniant in hunc locum tormentorum.* (Luc. 16.) Res mira & paradoxa! an non damnati tam erga Deum, quam erga proximum implacabili odio exardescant? an non desiderant, optantque, ut homines ad unum o mnes aeternaliter damnentur? Ita est: cur ergo dives Epulo benevole fratris potuit cur illos corrigi, & penis erigi cupit? nempe dubium hoc resolvent S. Gregorius, Lyranus, Cornelius a Lapide & alii: non fratres, sed semetipsum amabat Epulo; pessimis enim exemplis fratres seduxerat, & viam illis ad turpissima crimina commostrarat: metuebat ergo, ne toties novum sibi infernum conciliceret, quoties fratrum unus novum crimen committeret, aut vita sanctorum orum damnatus subiret. Ut ergo quadruplicem infernam a se averteret, tam ardentem quæsitum suorum conversionem flagitavit. En quanta perveritas post peccata aliena, quorum supplicium etiam post mortem indefinenter crescit & multiplicatur. Atque de his peccatis quæstionavit Gentium Apostolus: (1. Tim. 5.) *Quorundam hominum peccata sunt præcedentia ad iudicium, quorundam vero & subsequenter.* Quænam sunt illa peccata, quæ subsequenter? Respondit Sanctus Basilius lib. de vera Virg. *sua coram, qui post ipsorum mortem pessima exempla, quæ reliquerunt, imitari perunt.*

6. Quid jam adhuc inconsideratissimi illi mortalitatem, qui nihil curant, si vel verbo, vel opere, vel omissione aliis ansam peccandi præbeant, ita ut etiam innocentes animas, scandalis pervertent, & diaboli cassibus consignare

non exhorrescant? Dic mi Christiane, siquis templum illud Hierosolymitanum, suspendam architectonicæ prodigium, in quo persudendo septem integros annos ducenta hominum milia laboraverunt, & cujus impensa supra quadragentos aureorum miliones ascenderunt, ferræ & flamma destruxisset, quam obsecro poenam promeritus fuisset? anima quævis in Dei gratia continentia est templum pretiosissimum, in quo Deus singulari quodam modo habitare delectatur, & pro quo reparando Unigenitus Dei Filius innumeris sudores, lacrymas, sanguinem, ipsamque vitam impendit. Quæ ergo criminis atrocitas est hoc templum flammis æternis immolare? o miseri peccatores, destruite templum totius orbis Christiani, minus unicum animam in infernum scandalis vestris præcipietis, pro nullo enim templo, sed pro qualibet anima mortuus est Redemptor! Væ homini, per quem anima perit! Berengarius Hæreticus (Postea. ad ann. 1088.) pollinissimo abjurata hæresi ad gremium salvicæ Ecclesiæ reverfus severissima penitentia delictum expiavit, & tamen mortuus alium ingemiferum cepit, inquit: Hodie Jesus erit meus Juxta! ob peccata mea propria, de quibus penitui, haud admodum timeo, sed quia multo falsâ me doctrina perverti, timeo ne damnetur ob aliena. Vis aliquid hujus rei exemplum? Consule Cantipratam: dicit tibi juvenem illum, qui ab alio nefarie fuit seductus, sine penitentia morientem, ad ultimum utque halitum vociferari audivimus: *Pe illi, qui me seduxerit, ego quidem ad iram fergo, sed tu illi, qui me seduxerit, si ita clamavit vindictam in molli adhuc lectulo, quid faciet in flammis? Eheu! exhorresco, cum damna peccatorum alienorum confidero. Et tamen vix sunt peccata, quæ minus curantur, quam hæc ipia, id quod nunc secunda parte explicandum erit.*

§. II. Neque etiam minus periculosa.

7. Peccata aliena non minus gravia, immo graviora sunt propriis, prout hæcenus audivimus: sed & non minus funt periculosa, immo periculosiora propriis. In quo consistit illud periculum? in hoc, quod parum aut nihil cura habeantur. Capiamus exemplum in uxo id genus peccato! quæso quid perverfo hoc ævo frequentius, quam turpiloquium? quando conveniunt juvenes & virgines, leues cum junioribus, quibus maxime discursibus tempus salient? impare loqui, & castellanis lascivire: in ipsis officinis officios non tam manus ac pedes laborat, quam lingua spurcissimi fatigatur. Quid in publicis symposiis? non sapit haustus, qui Venereum non olet. Quid in comitiis, in agris, in hortis? lingua auditur infernalis: quim inno etiam illi, qui officio impiam aliorum loquacitatem committere tenentur, cum corvis croticant, ad-

dantque secleri auctoritatem. *Unus est qui loquitur, (ait S. Bernardus ferm. 24. in Cant.) & tamen volentem verbum, non in momento, multitudine audientium aliena aures inficit, animas interficit.* Si unum tantum verbum, juxta Mellissum, tantam animarum horam edere solet, quid damni causant in horas protracti, & quotidie repetiti discursus? Jam sic arguamur! vel omnes isti periculoqui tam consummate sunt perverfitati, ut ex professo studeant innocentiam juvenuti, & animas Christo eripere; vel animarum ruinam non prævident, aut non considerant: si primum, dicam illos diaboli Apostolos, orci emissarios, animarum latrones! si secundum, habeo quod volo, nimirum peccata aliena parum curæ haberi. Quid sequitur? hoc sequitur, quod peccata aliena sint periculosissima; dum enim parvi penduntur, & pro nihilo reputantur, etiam medicina negligitur. Heu! quanto cum salutis discrimine!

8. Quælo quinam ægroti in maximo versantur mortis discrimine? sine dubio illi, qui cum virus jamjam in venis nutriunt, tamen pro ægotantibus haberi nolant: uno pede jam in tumulo hærent, & tamen omnem Medicum mentionem abhorrent. Quinam sunt isti ægroti in nostro sensu? sunt qui peccatis alienis laborant; quos enim & quot reperire est, qui de his in Confessione se accusant? sane sunt paucissimi: lethale virus in anima continent, & valere se judicant: in inferni margine reputant, & calum sperant: superabundanter se satisfacere putant, & si de propriis se delictis reos agant, & de alienis alium silent. Oh quam ludentis verbis miseram istorum sortem deplorat S. Basilius ubi supra. *Quid proderit nobis non damnari de peccato proprio, si damnemur pro alieno? Misere miser! esto quod in mortis agone conscientiam a peccatis pro reatu contradicium expietis, quid proderit, si animam ad Judicium afferatis alienis delictis gravatam? Esto mei superiores, quod de peccatis contra justitiam commisit doleatis, & bona aliena dominis suis restitui curetis, quid proderit, si interim visis, & pessimis morum corruptelis, quæ vestra conventiva in populum irreperunt, dissimuletis? Esto mi Pater-Familias, quod de juramentis & ebrietatibus te dolenter accuset, quid proderit, si pessimis exemplis, utque ad tertiam & quartam generationem duraturis, si lites & nepotes ad æternam perniciem promoveas? Esto me Mater-Familias, quod de superstitiis, de suffurationibus, de detractionibus exactissimam facias Confessionem, quid proderit, si tu conventiva aut exemplo filias & ancillas primo incautas, dein aduculas, & demum potere lascivas reddidisti? Heu! quantam peccatorum farcinam, etsi propria desint, aut tribunal Divini Judicis inexpectat afferes! *Overabundat te aliena, cum dimissis fuerit tuis,* cum Magno Basilio Magnus concordat Gregorius. Dicis fortasse, te reatum hunc peccatorum aliorum non agnovisse? sed*

Clavis Specul. Catech. Conc. Tom. II. Pars II.

expedite occurrat S. Bernardus Epist. 77. *Multa scienda nesciuntur aut sciendi incuria, aut dissimulata desidia, aut reverentia inquirunt.* Quæ autem ita nesciuntur, non erant a supplicio immunita. *Punitus est, (ajunt leges L. 29. ff. ad Leg. Jul. de adult.) qui ignorantiam excusare non potest.*

9. Atque hæc sunt animarum pericula sub peccatis alienis delitescencia, quorum intuitu homines sancti adeo exhorruerunt, ut sine fiducia cum Filiiis ad Deum supplices clamarent: *Psalm. 18. Ab oculis meis munda me, & ab omni peccato sermo tuo.* Intueamur penitentem David! ille licet commissum adulterii & homicidii crimen sibi divinitus remissum esse ex ore Prophetæ sciverit, tamen gemebundo ore & peccatore vociferari non desistit, *Psalm. 118. Erravi sicut ovis, quia perivi! erravi sicut ovis, quia perivi!* Cur autem Jeseus Rex erranti oviculæ se comparat? cur non rapaci lupi, qui alienam oviculam devorant? Ratio est, quia ovem antambulam totus grex sequitur, si illa in præcipitia aut flumina insiliat, omnes insipientem sequantur; vult igitur David dicere, se errasse sicut perentem oviculam, quia, ut Salvianus lib. 4. de Provid. interpret est, per adulterii & homicidii pessimum exemplum multos secum præcipitaverat in mortem. Intueamur sanctum Gentium Apostolum timidissime ingemiscentem: (2. Cor. 1.) *Nihil mihi conficius sum, sed non in hoc iustificatus sum:* Quid ergo metuis vitorum sanctissime, qui alias in testimonio conscientia tui haud parum gloriaris? meruit, respondeat Angelicus Thomas hic, metu non inani; quia posuit in ejus peccatore aliena peccata latere, quæ ignorat. Intueamur S. Birgittam: (Sanct. Regn. Dei p. 6. c. 11.) erat venulatus prodigium, verum quia fornicationem & ne vultus sui decore alii cederet in temptationem & animæ ruinam, non desistit Deum suppliciter exorare, ut toto vultu & præsertim oculis turpissime deformaretur, quod & impetravit. Intueamur denique pictores, & statuarios, in primitiva Ecclesiâ & gentilitate ad salvificam fidem conversos: provocabantur ab Imperatoribus proposito immenso auri, argenteique pretio, & tamen acerbissima morte interitii, quam Deorum imagines pingere aut sculpsere maluerunt. Quare? quia aliena impietatis participes fieri, & animam perdere metuebant. (Baron. ad ann. Chr. 304.)

10. Epilogus. Age, mi Christiane, disce peccata aliena cane pejus, & angue averfari, omnemque curam in id impende, ut confilio, justione, suggestionem, irritationem, aut quovis alio modo aliena malitia nunquam coopereris; quia aliena peccata sunt gravissima & periculosissima: gravissima, dum milena, & milena alia post te trahunt: periculosissima, dum raro aut nunquam seria penitentia expiantur. Dominus Deus in veteri Testamento (Exod. 22.) legem tulit, ut siquisignem excitaverit, & ignis alienam sepem, atque hæc mediantem segetem excusserit, incenitor ignis ad compesandam omne

damnum obstringatur: si aggressus ignis traxerit spinas: & comprehendit acceros frugum, sive flantes leges in agris, velut damnum, qui legem succendit. (Exod. 23.) Quid si vero incenitor damnus non praevidetur, multo minus sperarit? nihilominus ad praestandum compensationem obligatur, ait Olearum, quia damnus potuit, & debuit providere. Jam subintrat zelosissimus Diez Conc. 1. Dom. 3. post Pent. si ita se res habet in damno temporali, quanto magis, qui casus peccandi suo fratri fuit, & ad eius exemplum alii perverit & combussit furis, spiritualia damna satisfacere tenetur? Quis autem, eheu! quis par erit compensando animae damno? animae immortalis, animae ad imaginem Dei creatae? animae pretioso sanguine Christi redemptae? animae ex infernali igne contra seductorem suum vindictam clamantis? Eheu! malo rem tacitus considerare, quam porro loqui! &c. &c.

In Festo S. Nicolai Episcopi.

CONCEPTUS XXXVI.

De primo peccato alieno, quod sit Consilio.

Vocavit servos suos & tradidit illis bona sua. Matth. 25.

Pater filibus suis lasciviam suadens dat animum dispensandi de peccato alieno, quod consilio committitur, & expliansi quomodo istud peccatum perpetretur.

1. PATARE in Lycia (Lipsum. To. 5. Sur. Tom. 7. Nicoph. Callist. l. 8. cap. 14. & alii in Vit. S. Nicol.) nobilis quidam inimicum fortunam expertus, a summo quo antea fruebatur, prosperitatis fastigio, ad insimam calamitatis abyfum delapsus, ut sibi suisque consuleret, damnable consilium coepit. Tres habuit filias maris corporis venustate insignes, quibus cum alimentis, & multo minus honesta conjugia procurare non posset, non sine gravissima conscientiae laesione, & nominis sui infamia suavit, ut lascivias, quam pauperes esse praeligerent, & egestatis incommoda venali pudicitia amolirentur. Cohorruere innocentes puellas ad deserta bile patris, potius latronis, consilium, & ad lacrymas praecedere conversae. Deum optimum maximum entae orabant, ut mirabili sua providentia, qua omne animam benedictione replet, aliud, illudque honestum suae paupertatis remedium sibi subministraret. Nec frustra fuerit preces, & pessimum genitoris consilium innotuit S. Nicolao Antifistii: ille non sine indignatione deplorans, inveniri Christianos, qui seclerati potius quam pauperes esse decerant, Deum, animam, totaque aeternitatem pro pane venum exponeret, condoluit miseris filibus, illicque in pudicitiae periculo succurrendum esse ratus, iudicavit, non esse praesentiorum elemosynam, quam qua Numinis offensa praevertuntur. Igitur noctu, quia soli Deo, non

mundo placere cupiebat, taurum aut per fenestras in domum nobilis injecti, quantum ad dotandas tres nobiles filias sufficere. Nolo in hac historia describere ingens gaudium filiarum, quae in honesta conjugia elocata Dei Providentiam immensis laudibus celebrabant, nolo supra astra extollere liberalitatem sancti Praesulis, nolo prolixo discursu exaggerare, quantum hoc pium opus ad impedienda peccata, & ad exaltandam Dei gloriam ac beneplacitum conturbaret; sed unice perstringere cogito maledictum consilium, in infernali demonum fenatu exogitatum, quod impius parens in paupertatis remedium filibus suggestit. Deum immortalem an fieri potuit, ut genitor proles suas, quos vitam corporis, diabolo consignet, & quibus vitam Deo recepit, diabolo contulit, vitam animae auferat, in similibus illis patribus & matribus, qui quondam infantes suos idolo Moloch crudeliter immolant? Vix illi, nisi pia filiae plus patri sapienter. Praesule. Scitis, dilectissimi, quem in finem ista differam? Agimus de peccato alieno, ante octiduum in genere, hodie in specie de illo, quod committitur Consilio. Concordat huic materiam etiam Evangelium: (Matth. 25.) Homo nobilis abiens in regionem longinquam servis suis bona sua tradidit, & illic praecipit, Negativam dum venio. (Luc. 19.) O quantum profuit servis morigeris, consilium Domini amplexos fuisse, qui superlucratum proportionem talentorum, quae superlucratum sunt, dominatum supra totidem civitates receperunt: contra feram nequam, & invidiosam nisi alteram incrementum, & supplicium retulit. Explicandum igitur erit primo, quomodo & quam vulgariter hoc mali consilii peccatum committi solet. Secundo, quantum nocet accipienti. Tertio, quantum nocet danti. Favete.

§. I.

3. Confirmatio. Si Divinorum omnium Divinis sumum est, Deo cooperari ad animam salutem, prout passim loquuntur sancti Patres; certe e sententia contrario diabolicorum omnium, ut ita loquar, diabolice sumum est diabolo cooperari in animarum perniciem; quod enim nequius, quam hominem Christianum infernali inimico flammam excitare, qua Ecclesiam incendat? arma tradere, quibus animas interficit? pedes & latrocinia necere, quibus eadem capiat, & in infernum trahat? Enorme est hoc delictigenae ac proflus diabolicum, dicente Gregorio hom. 2. in Ezech. Hi, qui alios ad iniquitatem suadendo pertrahunt, in sumeris ministerium damnatum suscipiunt, & tamen conqueritur Deus per Prophetam: (Jer. 5.) Inveni tui in populo meo impii, insidiantes quasi aucupes ad capiendas animas. Sed quoniam sunt id genus malevoli? sunt divervi generis ac status peccatores? Primo illi, qui agrotantibus, & alicuiam valetudinem deplorantibus superstitiosa remedia, & incantatorias artes suggerunt, prout legerunt consiliarii Regis

Regis Ochozia, cui inopinato lapsu per scalam misere afflicto, & in lectum deportato consilium suggesterunt, ut ad Deum Accaron legatum mitteret de incertitudine suae valetudinis, aut mortis oracula reportaretur. Secundo Parentes, qui filios & filias ad furta, ad lascivias, ad periculosa procurum confortia aliaque scelera diligant, prout fecit impia Herodias, quae filiae salatrici suavit, ut ab Herode Rege caput Joannis Baptistae libidinis suis inimicum peteret. Tertio item parentes & consanguinei, qui filios & cognatos, operante in animo Divini Spiritus gratia ad statum perfectione aspirantes, a Religione ad mundum avocant, prout fecit Jeroboam, qui subditos suos in templum Hierosolymitanum ad sacrificia & oblationes ascendere volentes prohibuit, iisque in Dan & Bethel vitulos impie adorandos erexit. Quarto falsi amici, qui ut rem suam promoveant, & fortuna suae consulant amico subschemate boni malum persuadent, prout fecit impius Caiphias, qui ut prodigia Christi & ingenitum populi multitudinem ad ejus sequelam convolantem confexit, non attenta illius innocentiam consilium dedit, ut moreretur, ne tota gens periret. Quinto Aulici, qui ut Principum favores aucupentur, salsaque commodis invigilent, illis injustissimas actiones, pauperum oppressiones, & expellendi inventiones suggerunt, prout fecerunt Proceres Roboam, qui rogatus a subditis ut servitium jugum sibi a patente impositum alleviaret, ad insinatum & infligentem aulicorum illis resoluti, patens vos excidit flagellis, ego vos cadam scorpionibus. Sexto Tribunali seu capta opificum, qui in suo consiliabulo contra commune bonum se saginare volentes, media suggerunt, quibus alios destruant, & pessandunt. Demetrius quidam argentarius, faciens argentensae Dianae aliorumque Deorum statuas subjectis officibus haud modicum quantum praestabat, ubi ergo Paulus advenerat, praedicans verum Deum, convocatis locis edixit: Viri amantissimi, scitis quod ex nostro artificio gens pecuniarum lucram facimus, & nunc videtis & auditis, Paulus quemdam advenantem, non solum Ephesi, sed in tota pene Asia avertent a nobis populum, dum praedicat, non esse Deos, qui manibus hominum sunt: haec res vergit in nostrum detrimentum, redigimur ad incitas! Et ecce! hoc classico animati ceteri repleti sunt ira, & tota civitas confusione, omnes contra Paulum tanquam lucris suis inimicum conjurarunt. Septimo denique perveris consiliarii, qui non obstante scientia, aut conscientiae defectu in curia & Senatorum sublellia, ubi de vita, & fortunae proximi agitur, si non dolose, saltem indigne sese intradunt, & alios sui furculari movent: quid aliud deinde in tali iudicio sperandum erit, quam innocentem Sulfanum damnari, & senexulos lenones aboleri? His omnibus, qui dicunt domum malum, & malum hominem, (Hec. 3.) qui ad bella, ad familiarum odia, ad alicujus expilationes, ad pupillosum & viduarum

oppressiones, ad pudendas lascivias aliaque damnata ac scelera consilio cooperantur, dudum Dominus Deus per Prophetam aeternum verum comminatus est: Va filii desertores, ut faceretis consilium, & non ex me, & ordinavimus talam, & non per spiritum meum, ut adderetis peccatum super peccatum. (Hec. 30.) Nec immerito Deum has minas facit; audiamus enim, quantum consilium malum nocet accipienti!

§. II.

4. Ammon Davidis Filius libidinoso amore erga Thamar forem fenum exarist, ut exemplo sit, lasciviam tam impudens esse scelus, ut nec sanguinis reverentiam habeat. Jonadab ubi Principem solito tristicum, facie pallidum & macilentum confexit, causam reus eo scissitatus est, eaque intellecta consilium illi dedit, ut simulata agitudine in lectum concederet, patremque rogaret, ut sibi forem Thamar pro medicinis, cibisque parandis famulam adungeret: si id imperaveris, foror erit in tua potestate, fac quod lubet! Placuit Ammoni consilium! cum ergo Thamar fratri famulatura cubiculum ingrederetur, tacebo, quid secleratus fecerit! verum Absalon, ubi pendendum facinus intellexit, dicta difficile est, quantum ira excanduerit, superoque & inferos in testes vocaverit, quod corrupti sanguinis crimen non nisi fraterno sanguine expiare velit. (1. Reg. 14.) Itaque consilium inlicitum, fratremque Ammonem amice invitavit: compare inliciti, edit, bibit, ridet, latatur, ut ubi demum inebriatus est, a proditore fratre miscrandum in molim obruncatus perit. Quis infelicissime mortis auctor, & causa fuit? Jonadab perverus filii consiliarius! iste Ammonem & corpore, & anima tenus peremit! quid ultra? ex eo tempore David Absalon infensus anam dedit, ut vicissim Absalono paternam reverentiam excuteret, subditorum animos blanditis se traheret, patris scepro, & vitae infidiaretur, ad ejus cubitibus ingrederetur, exercitum constaret, manibus in praeco conferret, & viduas tandem e quaerere pendens a Jobo transfoderetur. En! quantum consilium malum nocet! haec fecerit secuta sunt! si ite tacuisset, nec Ammoni, nec Absaloni, nec Davidi quiddam mali obigisset. Ita hodieum feri aram! Creati saltem sustulorem in igne penam, ait Deus: (Hec. 54.) quodnam est istud sustulorum ignis? Est saepe, pater, qui filiae suadet, ut evanido vestium ornatu aspicientium oculis se venalem exponat. Est saepe mater, quae filiam hortatur, ut proco amanti nihil eorum, quae petit, denegat: est saepe vetula, quae inter amantes manufusa, licteras & salutationes fert & refert, aut defectu aliarum occasionum domum suam ad suspecta conventicula indulget. Quid fit? Succenditur ignis domi festinus, ait Johannes a S. Germano ap. Barz. serm. 28. a. 10. & est modum homines sunt

similia, quibus finitis ad vesperam suavit Uria, ut jam quietis capienda causa in domum suam ad uxorem descenderet. Cur suavit ista? ex mera astutia, nimirum non alium in finem, quam ut futuris Bethabea partus non sibi, sed marito imputaretur. Verum restitit Uria præceptis Regis, nec in domum suam diverit, sed ante portam domus Regis cum aliis famulis somnum cepit, indignum esse ratus, ut dum Ipremus Bellidux Joab siveque commilitones sub tentoriis, & papilionibus habitarent, ipse in molli culcitra cum uxore leteret. Quid ad hæc David? ubi consilia sua frustrari vidit, quibus Uriam ad exercitum una cum litteris, quibus Joab Duci præcepit: *Venite Uriam ex adverso belli ubi fortissimum est prælium, & derelinquit eum, ut percussus pereat.* Factum ut præceptum; collocatus est Uria in fronte aciei, & erumpentibus ex urbe obsessa militibus in primo praelii fervore lethaliter faucibus occubuit, quo facto dein David Bethabeam adulteram sibi in conjugem adlegit. Si ita est, non David occidit Uria, sed Joab, consequenter non ille, sed iste homicida dicendus est. Etiam David homicida dicendus est, quia principaliter ad primario, id est, præcipiendo ad mortem Uria cooperatus fuit; Hinc Propheta Domini in faciem ei edixit: *Uriam Hathum percussisti, & interfecisti eum gladio filiorum Ammon.*

Ita mules per Justionem alieni peccati participes sunt.

5. *Proposio.* En mi Christiane! posses hinc suse dilaudare benignitatem ac misericordiam Dei, qui adulterum ac homicidam Davidem in numerum progenitorum Christi recipere non designatus est: verum tuis ab alia materia, quam in cathedra tractamus, me advocari; prouide enarrata Davidis historia anam capio de secundo alieno peccato, quod *Justionem* committitur, discurrendi, & in præsentiam explicandis, discurrendi, & quo plerumque hoc peccatum Justionem periretur. Secundo, quam graviter delinquit, qui alterum peccare jubet. Tertio, quid agere illi oporteat, qui peccare jubetur. Nota! a quo, quam graviter, & quid? funt tria puncta hodierni discursus. Attendite, Favete.

§. I. Ideo declaratur quinam illi sint.

3. *Confirmatio.* In aula Julii II. Pontificis Maximi (*V'teber. ars. dif. fol. 29. ex 11.*) quondam famuli castaneas sub calidis cineribus coquebant, easque ferreis forpibus extractas comedeabant: vidit hoc & curiosus observavit Simia: cum ergo famuli paulisper advocati aberant, castaneas vorare gessit, ubi terramentum extractorum non reperit, selem proxime in foco recubantem arripuit, ejusque pedem, ne suum ipsa zderet, castaneis ex igne extrahendis loco feri adhibuit. Sic multi Christianorum in se ipsi quidem mali non sunt, aliis tamen mala par-

cipere non reformidant, putantes & falsi sibi persuadentes, quod hujusmodi præceptionibus pedem suum, volo dicere, conscientiam suam non adurant. Hujus generis sunt primo, supremi Principes ac Magnates, qui bellum injustum gerunt, consequenter in causis, sunt, quod injustissimæ emanationes, & deordinationes, rapinæ, incendia, oppressiones pauperum, & innumerorum cædes sine numero sunt. Secundo vindicativi, qui eos, a quibus se lesos esse arbitrantur, per manus tertium subitus excipi, vulnerari, mutilari, ac continuas persecutionibus ad incitas, & ad mortem ultio affligi præcipiunt. Tertio mercatores & artifices, qui famulis & ancillis varios fraudandi, rapiendi ac mentiendi modos, item fraudes in emendo, in vendendo, debitamque mensuram aut pondus corrumpeudo suggerunt, prohibentque, ne latentia mercium vitia pandant, sed potius pro eorum bonitate jurent, & pejerent. Quarto, capones, inuitores, & alii, qui famulis vicium, cerevisias, farinam, aliaque merces corrumpe, ac duplicato pretio vendere, in mandatis dant. Quinto, Patres & Matres-Familias, qui famulos & famulas diebus Festivis a re Divina advocat, eosque ad labores non sine vitio scandalo adstringunt, dicentes cum malo dæmone: *Quisere faciatum omnes dies festos Dei a terra.* (P. 173.) Sexto, agricola, qui famulos & operarios intrunt, qua ratione arando, occando, marginando, & spes erigendo de alieno fundo quidquam abraderet, & suam augmentare debeant. Septimo, denique parentes, qui liberos suos a juventute ad mundi vanitatem, ad otium, ad lasciviam assuefaciunt, eosque pessimi principii inbuunt, ac, (prout loquitur Chrysost. l. 3. contr. Vitup.) *ad ista opera illis perdere omni studio curant.* Deberent illis iuxta verum Evangelicam contemptum rerum temporalium insillare, & illi a puerilibus anniisipietatem in acquirendis divitiis sitam esse. Deberent illis commendare humilitatem, & illicentiam proliis suadent, ut super alios sese efferre, atque in loquela, in vestitu & gestu ambitionem spirare discant. Deberent illis imprimere charitatem, & illi econtra proles animant, ut offensas non dissimulent, vindictam contra inimicos spirent, & nihil inultum relinquunt. Deberent illos educare ad castitatem, & illi econtra filias hortantur, ut in dictis, factis, moribus, & vestibus ad capiendos a iorum amores lasciviant. Deberent illis inculcare iustitiam, & illi econtra filios instigant, ut in emendo & vendendo fraudes faciant, nocta in alieno hortis poma excutiant, nocta in alieno eligendo vitæ itata libertatem relinquere, & illi liberos, vel ad vitam monasticam, vel ad invitum matrimonium, prout familia continuæ exigat, vi compellant, sicut econtra trinititit, immoderate pusillanimitatis, jurgiorum, tædiorum, dissidiatorum, ipsiusque tandem doleratio-

rationis, & aliorum malorum, que in infelices liberos numerose redundant, auctores & causa sunt. Non hoc est illa cathedra pessimitatis, quam excecatur Plalmista? (*Psalm. 1.*) quem admodum enim Deus Principes, Magistratus, ac Superiores constituit, qui loco sui mandatum regerent, ac hominibus leges ac statuta præscriberent: ita & infernalis Lucifer subordina- tus sibi potestatis habet, que contra legem Dei mala præcipiunt, & peccatum in orbe propagant.

4. Talis luciferi locum tenens olim fuit Pharaon; cui cum Moyse nomine Dei præcepit: (*Exod. 5.*) *Divitias populum meum, ut sacrifices ubi in deserto, respelidit: Nescio Dominum, & Israel non dimittam.* Quin imo contra mandatum Moyse misit Israelitas ad opera solita, præceptis præfatis operum, ut cogere eos colligere pæles, ac de servili labore eos opprimerent. O quanti flagitiorum contrahunt ejusmodi Pharaones. Labet id perspicere? Pergamus ad alteram partem.

§. II. Quam graviter delinquant.

5. In libro Exodi c. 31. hanc legem sanxit Deus: *si quis ignem excitaverit, & forte vento animatus ignis viciniam sylvam, aut sepe, aut spinas, aut segetem arripuerit, solvet, & damnum integrum compensabit is, qui ignem facerit.* Sed quid si damnum non intellexit nihilominus solvet, & compensabit: quid si damnum etiam non prviderit? tamen solvet & compensabit! In sensu morali quem alium hæc lex strinxit, quod Principes, Dominos, Patres-Familias, & alios superiores, qui libidinis, injustitiae, ac impietatis ignem suscitant, id est subditis, famulis, domesticis, filiis, ac filiabus mala præcipiunt? isti mala omnia, que Dei gloria, & animarum salus exinde patitur, coram Deo iudice referre debebant. Scitis, cur infelix Saul a Deo rejectus, a mandato despectus, ab hostibus sulus, a suis derelictus mortem obierit? audite rationem! cum David fugeret a persecutione & insidiis, Saul totus lacatus ac famelicus venit in urbem Nobe, ad Sacerdotem Abimelech, a quo pustus, relictus, confortatus, & demum gladio Goltie qui hædus in tabernaculo aservabatur, donatus est. Hæc ut audire Saul vehementer indignatus accessit Abimelech cum reliquis Sacerdotibus eisque perfidiam, ut male putabat, exprobrans interrogabat, cur partes Davidis contra te tenerent, rebellemque forent? excusavit Abimelech impudenter facinus, suam suorumque innocentiam humillima peroratione demonstrans; nihilominus Saul præcepit militibus suis, ut irruerent & Pontihcem & Sacerdotes omnes interficerent trucidarent. Exhorruere milites damnable præceptum. Nemo ausus est scilicet manus in Dei famulos injicere: verum ecce! Doeg ulcorum prius, infamissimus Davidis inimicus, qui & Sacerdotem Abimelech

apud Regem accusaverat, arreptis armis sacri- lego auli irrupit, & obrogata quinque Sacerdotes, vestitos Ephod lineæ crudeliter interfecit. Postquam ergo Israelita a Philistis cæsi sunt, Rex Saul fugiens in montem Gelboe, ne vivus in manus hostium incidere, seipsum gladio peremit, cumque adhuc palpitaret, vocavit militem suum procul adstantem, rogavitque illum, ut repetito vulnere sibi animam exturbaret, *quoniam reversus me angustia.* (2. Reg. 2.) Quæ ergo angustia occupabat morientem Saul? Abulensis hic q. 5. existimat Saulm vidisse umbras & spectra Sacerdotum vestibus Sacerdotibus indutorum, videlicet Pontificis Abimelech & sociorum, qui pænas lux cadis exponebant. Sed nunquid Doeg violentus manus injecit in Sacerdotes? Ita est! ergo Saul non occidit! nego consequentiam, occidit præcepto, quos Doeg gladio! Non est immuni a scelere, qui ut sceleret, imperavit, ait S. Cyprianus Epist. 31.

6. En mi Christiane, qua ratione scelera omnia, eorumque supplicia redundent in eos, a quibus præcipiuntur! sic Pharaon (2. Reg. 1.) dicitur in aquis suffocasse Israelitum infantem, quia præcepit? sic Pilatus (3. Reg. 19.) dicitur flagellasse Christum, quia præcepit! sic Antiochus (2. Mach. 7.) dicitur Machabæos, quos a lege patriæ ad idola vocare non poterat, crudeli Martyrio consecisse, quia præcepit! sic Herodes Agrippa (Act. 12.) dicitur Jacobum fratrem Joannis gladio occidisse, quia præcepit! sic Pontifices & Pharisei (Act. 4.) dicitur Christum Dominum crucifixisse, quia militibus id facere præceperunt. Sic universim omnes, qui ad alienam malitiam iustione concurrunt, peccare dicuntur; qui præcipiant alteri superbiam superbi sunt; qui præcipiant alteri avaritiam avari sunt; qui præcipiant alteri luxuriam luxuriosi sunt; qui præcipiant alteri furum fures sunt, & sic de omnibus peccatis sine differentia verificatur apostoli Jaris: (*ff. de Reg. Jur. l. 2. quæ. Justu. tit. 1.*) *Quod quis per alium facit, per semetipsum fecisse creditur esse:* consequenter quod per alium peccatis, in semetipso licet necesse est. Luculentum hujus rei exemplum habemus in vita S. Theodori (2. Caland. part. 22. Apr.) Ille adhuc sexennis puerulus a Deo ad suum obsequium tractus, haud lentis passibus vocantem (secutus est) veram Mater obstitit currenti in via salutis, eique primo blanditis, dea etiam minus præcepit, ut mundum consequeretur. Quid event? paulo post Matrî, nescio in somno, ad mentis excessu apparuit S. Gregorius, illicque mortem tam temporalem quam æternam stricte gladio comminatus est, si porro sanctis fili desideris resistere pergeret. Bene hæc quidem omnia, inquis! sed quomodo erga parentes, ac superiores peccaminosa præcipientes me habere debeat id jam tertia parte docebo!

§. III. Et quomodo illi, qui mala præcipiunt resistendum sit.

7. Cum subditorum sit præceptis superiorum humiliter obedire, nec illis semper is sit dicere,

edere, an ea, quæ præcipiuntur, sint legi Divinæ conformia, nec ne, lætissime contingit, ut, quæ bona fide, aut ex ignorantia faciunt, abique peccato faciant. Sic v. g. in superius memorato Uria homicidio potuit Joab mandatum Davidis exequi sine peccato, sciebat enim Davidem virum esse sanctum, qui gladium ideo a Deo receperat, ut plecteret nocentes. consequenter sic potuit argumentari: Forsitan Uria graviter offendit Regem, & ita Majestatis reus morte dignus est: sed quia David mansuetus, & hic fidelis ejus miles fuit, non vult eum publice punire, & ideo mandat mihi, ut interest sine ignominia, si sicque iustitia cum misericordia mifceatur: sic, inquam, Joab ex ignorantia excusari poterat a culpa homicidii. Verum cum subditi non possunt non ignorare, id quod præcipitur, repugnare legi Divinæ, prout ignorant non poterat oblitescere Ægyptiæ, (Exod. 11.) submerfionem infantum Israelitarum a Pharaone præceptum esse flagitiosum, & ideo nolentes obedire a Deo benedictæ sunt, tunc, inquam, tenentur in conscientia, scelerato præcepto, etiam cum damno suo temporaliter resistere, & dicere cum sancto Apostolo Principi, *Act. 4.* Operis Dei magis obedire, quam hominibus. Recipiamus hodiecum Festum, & exemplum capiamus in Immaculata Dei Genitrice!

8. Etenim Beatissimam Virginem non contraxit peccati originalis maculam, pia est fere totius Ecclesie sententia. Verum præter hanc etiam docent Theologi, quod non contraxerit debitum proximum incurrendi peccatum originale. Quid est debitum proximum? est obligatio nostræ voluntatis ad voluntatem Adami, seu lex illa, vi cuius Dominus Deus Adamum constituit caput morale totius humani generis, ut, ut quicquid in ordine ad iustitiam originale vel conservandam, vel amittendam operaturus esset, nobis quoque posteris vel a præmium, vel ad poenam esset imputabile. Clarus! si Dominus Deus ex hora, qua Adamum in Paradiso creavit, omnes totius mundi homines, qui fuerunt, sunt, & futuri sunt, ex universo orbe in Paradisum convocasset, explicatissime inquisibilis donis, prudentia, virtute, aliisque primi hominis qualitatibus singulos distincte interrogasset, an vellet in Adamum quoad iustitiam originale compromittere, omnes certe singuli ac universi abique tergiversatione respondissent. Compromissimus! excepta sola Beatissima Virgine, quæ voluntatem suam inseparabiliter ac imperturbabiliter voluntati Dei ita annexit, ut si universum genus humanum illi persuadere voluisset, ut cum cætera turba in Adamum conspiraret, illa sola reclamasset: Nolo, repugno, protestor! consequenter etiam debitum proximum peccati originalis non contraxit. En mi Christiane, qua animi constantia relucidi oportet, eum peccaminosa præcipiuntur! Fili mi, si genitor tibi præcipiat, ut de illata injuria festo & flamma vindictam

sumas: Filia mea, si mater tibi præcipiat, ut impudenti vestium luxu te seculari conformes: Famule, si Dominus tibi præcipiat, ut rapaci manu aliena atretes: Famula, si Dominia tibi præcipiat ut diebus Deo sacris laboribus vaces, respicite exemplum Immaculatae Deiparentis, & dicite: malo morti, malo favorem hominum perdere, malo familiaritatem excedere, quam Deum offendere! Sed nunquid filii parentibus, & famuli Dominis tenentur obedire? Respondeat expulser Angulianus Sermo. 7. ad Frat. in Erem. *si obedientia honesta non fuerit, nullatenus obdatur.* O quam fucate & inaniter obedientiam præteritis, dicendo, non ausim obfistere parentibus aut superioribus, ut: mala præcipiant! Est falsissimum.

9. Postquam Christus Dominus ad populum quondam prolixum sermonem fecit, etiam Discipulis in mari navigantibus beneficium præstiturum præcepit illis, ut quoniam tunc nocte frustraneo labore fatigati fuissent, jam in nomine suo rete laxarent. Paruit confestim Petrus, projecti rete in mare, & *conversus piscium multitudinem.* (Luc. 5.) Non miror Dominum verbum facile tam efficax, utpote in cuius virtute cæci illuminati, claudi erecti, paralitici sanati, & mortui ad vitam revocati sunt. Id autem admirandum esse arbitror, quod Petrus ad uocem Domini verbum ex promptitudinæ ac obedientiæ rete laxaverit, qui tamen postea in monte Oliveti iterum iterumque admonitus non potuit una hora vigilare & orare? quæ causa hujus differentia? cur Petrus in mari paratissimus est obsequi, non vero in orto? nonne ideo, quia piscatio illi voluere erat utpote conducens ad ejus lacrum, non vero oratio? ex quo prosum est conicere, quam prompti simus ad obediendum, si gratum aliquid nobis præcipiatur, quam e contra obstinati & tardi, si ingratum illud sit, quod præcipitur. Si dicit pater, illi dispense hodie in frequentatione Scholæ, liceat tibi abire ad contodales, ad lusus, ad caestros: si dicit mater, filia, hodie tibi concedo licentiam abundi ad choreas, & alia confortia: si dicit Pater-Familias, famuli, hodie interruptis laboribus potestis pergere ad popinas & compotationes: O quam prompta obsequendi a lacritate filii, filia, famuli pergunt, currunt, festinant! quare? quia hoc idem est, quod desiderant & exoptant! quod vero parentes aut Domini ajant, eundem esse ad templum, ad Concionem, ad Catechesin, ad mortem plenum, obmurmurant, & tergiversantur. En mi Christiane, quam ex voluntate tua dependat obsequi, vel non! cum igitur oblectari aures parentibus & superioribus cum bona præcipiunt, cur non pariter, cum præcipiant mala? hæc ipsa culpa multia coram Divino tribunalis est tibi in aculationem, & supplicium! Operis Dei obediere magis, quam hominibus! Cape exemplum ad tuam emendationem, & terrorem.

10. Juvencis quædam ac pientissima puella, prout Josephus B. Iardinus in Prat. Flor. l. 1. c. 16. exempli. commemorat, operante in animo Divini Spiritus gratia adeo mandatos amores contemneret, & sponsum e cælis accersere decrevit, ut illibate Virginitatis voto se Deo obtrinxerit: nec dubium fuit, quin serio ageret; quia virtutem castimonie ciliis, jejunis, sensuum refranatione, & saculi fuga sedulo excolere, & conservare studebat. Verum stygius alator, qui quanto nobiliores sunt anime, tanto assidius illis insidiat, excitavit adolescentem, illicque amoris flammam evas innocentem puellam adeo subdidit, ut illam a parentibus in sponfam peterit. Placuit parentibus opportuna fors: aperuit filia adolescentis desiderium, describitur, laudantque illius fadorem, divitias, nobilitatem. Et quid illa? haud opus habuit validis ardentibus; quam cum enim cælesti sponso sese obtrixit, tamen prætextu obedientiæ ac reverentiæ parentibus præstante hæc facile repudium dedit. Quid multis? dat victas manus, consentit in conubium, & perituras mundi divitias ex terrens, cœnum calo, procum Deo præfert: celebrantur pronuba pæta, & dies nuptiales solemnitate decernitur. Ultima ante nuptias nocte in fomnis visa est sibi puella in spatio campo consistere, in quo deformes viti spiritus, ac demonum monstra numerose conabant: in medio campi puteus visibatur, & quo terribiles flammæ, & inconditis animarum tormenta sua deplorantium ejulatus eructabatur. Obstupescit Virgo toto corpore tremat, & cum demones sibi appropinquantes conspexit, qui illam arripere, & in puteum immergere volebant, in lacrymas & clamores effusa auxilii circumspexit. Er ecce! & fortem beatam! vidit Sanctissimum Dei Matrem ex adverso stantem! hanc ergo instantissime rogavit, ut sibi in extremo salutaris periculo oper ferret! Ego? tibi opem ferre? submisit misericordiam Mater: Ah! Domina, sum famula tua! Tunc famula mea, cuius Filium, sponsum tuum, paulo ante repudiasti? veni enim vero virgo errorem agnoscere, in genua prostravi, Virginitatem de novo jurare, & emendationem spondere! seque commovit animum Mariæ quæ est refugium peccatorum, atque ad se reverfa renuciavit nuptiis, castè vitæ, & vitam pientissime præclaram beatæ morte conclusit.

10. Epilogus. Observa, mi Christiane, ex hac historia, in quantum salutaris periculum delapsa sit innocua Virgo ex eo, quia parentibus, post emissam Virginitatis votum, nuptias imperantibus morem gessit. Tu ergo, si clara tibi est salus, disce alieno damno sapere, & genuum ex hosterna dissertatione lutum collige, si quos habes, peccaminosum quid præcipias, qui omnis tam culpa, quam potest reatus ex aliena insidia in tuam perniciem

redit. Dein etiam cave, ne præpositis quibusunque, etiam parentibus quod contra Dei legem est præcipientibus morem geras, quia ad obedientiam Dei gloria, & animæ salutem contrariam nulla datur obligatio. Generosissimus ille Juvencis, quem Rex Antiochus carnificum furori tradidit, possuisset se facile e tormentis eximere, si ad mandatum Regis sanctam legem deserere, & idola venerari voluisset, verum multum acerbissimum mortem opteteret, identidem clamitans illud: *Non obedi præcepto Regis, sed præcepto Legis.* (2. Machab. 7.) hanc tibi ænomen, mi Christiane, commendatam habe! si facere lubetis, quæ Deo & conscientie repugnant, dic constant: Non obedi præcepto Regis, sed præcepto Legis! Fixum ratum est! Amen.

In Feste S. Thomæ Apostoli.

CONCEPTUS XXVIII.

De tertio peccato alieno, quod committitur Consensu.

Nisi videro -- non credam. Joann. 10.

In bovis tardo, in malis celeriter consentimus, bene de peccato confosus explicandum est, primo, quomodo & a quo committatur.

1. **O**Uam prona fit humana fragilitas ad malum, quam tarda & obstinata ad bonum, luculenter perspicuum exemplo S. Thomæ Apostoli! Tempore Passionis Dominicæ, quo Incarnatus Dei Filius captus, ligatus, cætenis contritus, in carcerem datus, & ad mortem condemnandus ab uno iniquo tribunali ad alterum raperetur, utique obstritus fuisset Thomas, ut innocentem Magistrum defenderet, aut saltem cum moriente moreretur; & ecce! cum ceteros Apostolos metu persecutionum auferere confosus, haud opus erat prolixis functionibus, ut & ipse deridit Domino in fugam se abireperet. En! quam prona fuerit ad malum: post Resurrectionem autem Dominicam, cum ilam Dei Filius in mortali corpore gloriosus Apostolis, Thoma absente, apparuit, & hi redeuntis usami ore testarentur, (Joann. 20.) de visisse Dominum, oblatam, & ad ostium usque protracta incredulitate repugnavit, inquires: *Nisi videro -- non credam.* En! quam tardus fuerit ad bonum. Sic hodiecum feri amat! si facit Oratores, & animum curatores nobis contempnum mundi, æternorum amorem, salutis sollicitudinem, & piorum operum exercitia ab nocturne inculcant, agre consensum extorpebant: si vero quidam demones emissarius peccata turpissima contra iustitiam, contra castitatem, contra temperantiam nobis persuadent, promptissime consentimus. Hanc veritatem meditatus Philomita de quadraplici peccatorum multia conquiretur: Prima peccatoris multia hæc est, quod